

Ìwé Dániẹ̀lì - Nọ́nbà Mẹ̀rìnlá

Dániẹ̀lì Orí Kẹ̀ta?

Jeff Pippenger

2023-12-09

“Nínú Ìfihàn, gbogbo àwọn ìwé Bíbẹ̀lì ni wọ̀n ti padẹ̀, tí wọ̀n sì ti dé òpin. Níhìn-ín ni àfikún ìwé Dániẹ̀lì wà.” Acts of the Apostles, 585.

Òtító tí Jòhànù fí dá mò gẹ̀gẹ̀ bí “Ìfihàn Jẹ̀sù Kristi,” èyí tí Kinniún èyà Júdà tí n tú idi rẹ̀ sílẹ̀ fún àwọn èniyàn rẹ̀ láti Oṣù Keje, ọ̀dún 2023, ni a mú dé ipé nígbà tí a bá mú ìwé Dániẹ̀lì papọ̀ mọ̀ ìwé Ìfihàn. Dániẹ̀lì orí kejì, dúró fún iránṣẹ̀ ángẹ̀lì kejì nínú àyíká idánwò àwòrán ẹ̀ranko tí àwọn ojọ̀ ikeyin. Ó n tọ̀ka sí ilàna idánwò kan àti àkókò pàtó kan tí idánwò.

Àkókò àti ilàna inú Dániẹ̀lì orí kejì, tí a sàfihàn nípasẹ̀ àádòrin ọ̀dún igbèkùn Dániẹ̀lì, jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ fún àkókò idánwò àwọn Pùròtẹ̀sítàntì nínú itàn Míléràiti. Àwọn Pùròtẹ̀sítàntì kùnà nínú ilàna idánwò wọ̀n, wọ̀n sì di àwọn omọ̀binrin Róòmù. Ní ti àsọtẹ̀lẹ̀, omọ̀binrin n sàpẹ̀rẹ̀ iyá wọ̀n; Róòmù sì jẹ̀ ẹ̀ranko àsọtẹ̀lẹ̀. Ìkùnà wọ̀n àti iyípadà tí ó tẹ̀lẹ̀ e sí ipò àwọn omọ̀binrin Róòmù, n sàpẹ̀rẹ̀ idánwò àwòrán ẹ̀ranko náà nínú itàn wa lówólówó, nítorí wọ̀n yí padà sí àwòrán ẹ̀ranko náà. Nítorí náà, ilàna idánwò wa lówólówó ni a sàpẹ̀rẹ̀ nípasẹ̀ àádòrin ọ̀dún igbèkùn Dániẹ̀lì, àti pẹ̀lú nípasẹ̀ itàn iṣẹ̀ iránṣẹ̀ ángẹ̀lì kejì nígbà iṣísẹ̀ Míléràiti.

Nínú itàn ihinrere ángẹ̀lì kejì tí ó bèrẹ̀ ní September 11, 2001, àkókò kan pàtó àti ilàna idánwò kan wà tí a fí àpẹ̀rẹ̀ hàn gẹ̀gẹ̀ bí àlá Nebukadinésàri nípa ère àwọn ẹ̀ranko; nítorí ijọba kan nínú àsọtẹ̀lẹ̀ Bíbẹ̀lì jẹ̀ ẹ̀ranko pẹ̀lú. Nebukadinésàri àti ẹ̀gbé olóyè èsìn àwọn Kaldea dúró fún àwọn tí wọ̀n kùnà nínú idánwò náà, Dániẹ̀lì àti àwọn ọ̀lọ́lá mètẹ̀ta sì dúró fún àwọn tí wọ̀n borí idánwò náà. Ó lè dà bí ẹ̀ni pé kò rí bẹ̀, sùgbọ̀n a jẹ̀rìi ikùnà Nebukadinésàri nínú orí kẹ̀ta ìwé Dániẹ̀lì.

Nínú ilàna idánwò náà, èyí tí a sàfihàn nínú Dániẹ̀lì orí kin-in-ní àti kejì, àwọn àmì-ọ̀nà àsọtẹ̀lẹ̀ pàtó wà tí wọ̀n bá àwọn òtító tí a ṣẹ̀ṣẹ̀ gbékalẹ̀ nínú ìwé Ìfihàn mu. Nínú orí kin-in-ní, “ojọ̀ mẹ̀wàá” dúró fún àkókò idánwò tí ó yorí sí Dániẹ̀lì fífi àwòrán tí ó rẹ̀wà síi tí ó sì sanra síi hàn nítorí jíjẹ̀ oúnjẹ̀ ọ̀run, nígbà tí ẹ̀gbé kejì àwọn iwéfàà fí àwòrán àwọn tí wọ̀n jẹ̀ oúnjẹ̀ ọ̀ba hàn. Ní ti àsọtẹ̀lẹ̀, ọ̀ba jẹ̀ ijọba, àti ní ti àsọtẹ̀lẹ̀ pẹ̀lú, ọ̀ba tàbí ijọba tún jẹ̀ ẹ̀ranko. Àwọn tí irísí ojú wọ̀n fí àbájáde jíjẹ̀ oúnjẹ̀ ọ̀ba hàn, wọ̀n fí àwòrán ẹ̀ranko náà hàn.

Nínú orí kejì ìwé Dániẹ̀lì, Dániẹ̀lì n gbàdúrà kí ó lè lóye “àṣírí” tí a fí pamọ̀ nínú àlá àwòrán Nebukadinésàri. Ó nílò láti mọ̀ ohun tí àlá náà jẹ̀, àti pẹ̀lú ohun tí ó túmọ̀ sí. Ó dúró fún àwọn ẹ̀ni wọ̀nyí ní àwọn ojọ̀ ikeyin tí n wá láti lóye àwọn àṣírí tí ó ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú sí sí èdìdì Ìfihàn Jẹ̀sù Kristi, nítorí sí sí èdìdì Ìfihàn Jẹ̀sù Kristi ni “àṣírí” àsọtẹ̀lẹ̀ ikeyin tí a tú èdìdì rẹ̀ sílẹ̀ kí àkókò àánú tó parí. Gbogbo àwọn wòlú, pẹ̀lú Dániẹ̀lì, n tọ̀ka sí àwọn ojọ̀ ikeyin. Ìsápá Dániẹ̀lì láti lóye “àṣírí” náà jẹ̀ ìsápá iyè tàbí ikú, gẹ̀gẹ̀ bí idánwò àwòrán ẹ̀ranko náà ṣe rí fún àwọn èniyàn Ọ̀lórùn ní àwọn ojọ̀ ikeyin.

“Olúwa ti fihàn mí ní kedere pé àwòrán ẹranko nàà yòò dá sílẹ̀ kí àkókò idánwò tó parí; nítorí pé òun ni yòò jẹ́ idánwò nílá fún àwọn èniyàn Ọlórùn, èyí tí a ó fi pinnu ayànmọ̀ wọn títí ayé.”
Manuscript Releases, iwọn 15, 15.

Àdúrà Dániẹ̀lì, bí ó ti n wá láti lóye “àṣírí” nàà, n sàpẹ̀ẹ̀ ẹ̀mì-òṅà kan pátó nínú ìtàn àwọn èniyàn Ọlórùn ní àwọn ojó ikeyin. Ìwé Dániẹ̀lì pèsè ẹ̀lẹ̀rìí méjì tí ó fi múlẹ̀ ẹ̀mì-òṅà “àdúrà” ní àwọn ojó ikeyin. Àmì-òṅà nàà wà ní àkókò tí iránsẹ̀ kejì nínú gbogbo ilà ìtúnṣe n ọ̀jọ́ fún.

Àyíká àṣòtẹ̀lẹ̀ tí àdúrà méjèjèjì nàà ni ọ̀dún àádòrin igbèkùn, èyí tí, gégé bí àmì, n ọ̀jọ́ fún “àkókò méje” tí Lefitiku ogún-lẹ̀-mẹ̀fà. Nínú Dániẹ̀lì méjì, ní ẹ̀sẹ̀ kìn-ín-ní, a tún orúkọ “Nebukadnessari” sọ lẹ̀mẹjì; ìtúnṣo ọ̀rọ̀ kan lẹ̀mẹjì nínú Ìwé Mímọ̀ sì jẹ́ ẹ̀mì iránsẹ̀ ángẹ̀lì kejì.

Ọ̀pọ̀ àtọ̀kasi ló wà nínú àwọn iwé tí Sister White kọ́ tí n fi Daniel orí kẹ̀ta hàn gégé bí àmì òfin Ọ̀jọ̀ Àìkú. Daniel orí kìn-ín-ní ní gbogbo àbùdá iránsẹ̀ ángẹ̀lì àkókọ̀, a sì ti sọ́ fún wa pé a kò lè ní iránsẹ̀ kẹ̀ta (Daniel orí kẹ̀ta) láìsí iránsẹ̀ àkókọ̀ àti èkejì.

Àwòrán ẹranko nàà ni Ellen White ti sàlàyé gégé bí idánwò tí a gbòdò kojá kí àkókò oore-òfẹ̀ tó parí, kí a tó sì di di mó. Nígbà tí orin nàà dùn nínú Dániẹ̀lì orí kẹ̀ta, àkókò oore-òfẹ̀ parí ní ti àpẹ̀ẹ̀, nítorí pé orí kẹ̀ta dúró fún òfin Ọ̀jọ̀ Àìkú. Orin Nebukadinesári dúró fún ilù-orin tí àgbèrè Tírè ti bèrè sí í kọ́ sí àwọn ọ̀ba ayé ní ọ̀pin àádòrin ọ̀dún àpẹ̀ẹ̀ tí a ti gbàgbé rẹ̀.

Yòò sì ṣẹ̀lẹ̀ ní ojó nàà pé a ó gbàgbé Tírè fún ọ̀dún àádòrin, gégé bí ojó ọ̀ba kan; lẹ́yin ọ̀pin ọ̀dún àádòrin, Tírè yòò kọ̀rin bí aṣẹ̀wó. Mú háàpù, yí ilú ká, iwọ́ aṣẹ̀wó tí a ti gbàgbé; mú orin rẹ̀ dùn, kọ́ orin púpọ̀, kí a lè rántí rẹ̀. Yòò sì ṣẹ̀lẹ̀ lẹ́yin ọ̀pin ọ̀dún àádòrin, pé Olúwa yòò bẹ́ Tírè wò, yòò sì padà sí èrè rẹ̀, yòò sì ṣe àgbèrè pẹ̀lú gbogbo àwọn ijoba ayé lórí gbogbo ojú ilẹ̀ ayé.
Isaiah 23:15–17.

Arábinrin White tọ̀ka sí àwọn ìhìn iṣẹ̀ àwọn ángẹ̀lì mẹ̀ta gégé bí àdánwò mẹ̀ta.

“Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn tí wọn jáde lọ láti padé Ọ̀kọ̀-iyàwó lábé àwọn ifẹ̀ṣẹ̀jádé ángẹ̀lì kìn-ín-ní àti kejì, kọ́ ifẹ̀ṣẹ̀jádé kẹ̀ta, iyen ifẹ̀ṣẹ̀jádé idánwò ikeyin tí a ó fi fún ayé, àti pé irú ipò bèẹ̀ ni a ó sì gbà nígbà tí ipè ikeyin bá dé.” Review and Herald, October 31, 1899.

Lórí ẹ̀rì ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀, Dániẹ̀lì orí kejì ni ìhìn iṣẹ̀ angẹ̀lì kejì. Ìtàn fifi agbára fún angẹ̀lì kìn-ín-ní títí dé idájọ̀, ni ìtàn tí a sàfihàn nípasẹ̀ àádòrin ọ̀dún igbèkùn Dániẹ̀lì. Ìtòlẹ̀ṣẹ̀ṣẹ̀ àdúrà Dániẹ̀lì ní orí kejì, ṣẹ̀lẹ̀ láàárín àádòrin ọ̀dún nàà, èyí tí ó jẹ́ ẹ̀mì “àkókò méje”.

Àdúrà orí kẹ̀sàn-án bèrè pẹ̀lú itọ̀kasi tààrà sí àádòrin ọ̀dún nàà. Àyè ìṣètò àṣòtẹ̀lẹ̀ àwọn àdúrà méjèjèjì jẹ́ kan nàà pátápátá. Wọn ọ̀jọ́ àwọn apá oríṣíríṣí ti àdúrà kan nàà, ṣùgbón a fi àwọn méjèjèjì sí inú àyè ìṣètò kan nàà ti “ìgbà méje,” wọn sì bá ẹ̀mì-òṅà “àdúrà” mu, èyí tí ó wà nínú ìtàn àwọn ọ̀gọ̀rùn-ún méjìlélógójì ẹ̀gbẹ̀rùn èniyàn ojó ikeyin.

Nígbà tí Dániẹ̀lì n gbàdúrà nínú orí kẹ̀sàn-án, ó wà nínú “àkókò iyípadà” àṣòtẹ̀lẹ̀ láti ijoba Bábílóni lọ sí ijoba àwọn Mídi àti àwọn Pérísíà. Ibùdó iyípadà nàà pẹ̀lú jẹ́ ẹ̀mì ọ̀nà, ó sì tún bá ibùdó iyípadà kan nàà mu nínú iṣísẹ̀ ángẹ̀lì kẹ̀ta, nígbà tí àwọn èniyàn Ọlórùn kú ní ọ̀pópónà gégé bí “Laodiceans”, tí wọn sì jáde kúrò nínú ibojì gégé bí “Philadelphians”. Ibùdó iyípadà fún iṣísẹ̀ ángẹ̀lì àkókọ̀ bá ibùdó iyípadà Dániẹ̀lì àti iṣísẹ̀ ángẹ̀lì kẹ̀ta méjèjèjì mu, gbogbo àwọn mẹtẹ̀tẹ̀ta nàà sì

ní isopò tààrà pèlú “àkókò méje” ti Lefitiku m̀erindínlògbòn. Ìyípadà láti Philadelphia sí Laodicea nínú ìsìsè Millerite şelè pèlú dídé “ìmòlè tuntun” lóri “àkókò méje” ní ọdún 1856, àti pèlú ikòsílè “àkókò méje” nàà pátápátá lèyìn nàà ní ọdún 1863. Dánièlì nínú orí kèsàn-án, ìsìsè àngèlì àkókò ní àkókò Millerite, àti ìsìsè àngèlì kẹta ní àkókò wa, gbogbo wòn ní ibùdó iyípadà kan tí ó bá ara wòn mu, gbogbo àwòn ibùdó iyípadà mètẹ̀ẹta nàà sì wà lábẹ̀ àyíkà “àkókò méje”.

Nínú itàn ilàna idánwò nàà, Dánièlì ọjù fún ojişè tí a fi ìmòlè nàà fún, tí ó sì kókò pín í pèlú àwòn eḷẹgbé rẹ̀ m̀eta, báyii ní ó şe n şapeşere ipa àşotèlè ti “Élìjà”, ẹnì tí í şe “ohùn ẹnì tí n kẹ̀ ní aginjù”.

“Asírì” tó wà nínú Dánièlì orí keji fi hàn pé ijọba kejo nínú àşotèlè Bíbèlì jẹ̀ “ti àwòn méje” ijọba nàà. Gégé bí àfihàn àkókò ti àwòn ijọba inú àşotèlè Bíbèlì, nítorí nàà ó so mò àfihàn ikeyin ti àwòn ijọba inú àşotèlè Bíbèlì tí a rí nínú Ìfihàn orí ketàlá-dín-lógún. Ìjọba kejo nàà, níwòn bí ó ti jẹ̀ “ti àwòn méje” ijọba tí ó şáájú, n tọka sí ojú-òna iyípadà tí n fidí Bábílónì òde-òní m̀lè gégé bí işokan m̀eta ti dragoni, ẹranko nàà, àti wòlfi èké. Àlá-òrán Nebukadinésàrí ní iparí n dá idánimò ijọba ayé kejo nínú itàn àşotèlè lélè.

Ìjọba kan jẹ̀ ẹranko nínú àşotèlè Bíbèlì, nítorí nàà òtító tí àlá àwòrán Nebukadinésàrí ọjù fún ni itokasi àkókò sí ẹranko ikeyin, gégé bí a ti tún dá a mò nínú Ìfihàn orí ketàlá-dín-lògbòn. Nítorí nàà, àlá Nebukadinésàrí ní iparí rẹ̀ jẹ̀ àlá àwòrán ẹranko kejo àti ti ikeyin. Ó jẹ̀ àlá “àwòrán ẹranko nàà”.

Èyí nikan fúnra rẹ̀ jẹ̀ imúdájú pàtàkì imòrán láti mò ibi iyípadà tí ó şelè nínú ìsìsè àngèlì kẹta, şùgbòn “àşírì” nàà pèlú ni kókòrọ̀ tí ó n kó pò jo tí ó sì n fi idí púpò nínú ohun tí àwòn àpilẹ̀ko işáájú tí n tọka sí nípa itàn tí ó tẹ̀ lé July 18, 2020 m̀lè. Nínú àwòn àpilẹ̀ko wònyí, a ti fi hàn pé àwòn àmì-òna m̀erin ti okòkan àwòn ìsìsè itúnşe mímò, tí a ọjù fún nípasè àádòrin ọdún igbèkùn Danièlì, máa n ní akólé kan nàà ní gbogbo igbà.

Àwòn àmì ọ̀na m̀erin wònyí ní àkókò Kristi ni a fi m̀lè nínú àyíkà “ikú àti àjìnde.” Àmì ọ̀na àkókò, tí ó ọjù fún fifún iránşé agbára fún ihin àkókò, ni iribomi Kristi, àmì işapeşere ikú àti àjìnde. Àmì ọ̀na keji, tí ó ọjù fún irẹ̀wẹ̀şì àkókò nínú itàn nàà, ni ikú àti àjìnde Lasaru. Àmì ọ̀na kẹta ni iwólé işegun sínú Jerusalemu, tí ó ọjù fún Èkún Ógànjó. Kristi n lo sí ikú àti àjìnde Rẹ̀, Lasaru sì, aşojú aláàyè fún ikú àti àjìnde, şáájú irinàjò nàà. Lasaru pèlú fi hàn pé nígbà ikéde Èkún Ógànjó, àwòn ẹnìyàn Olòrun ni a “fi èdidi di.”

“Işè iyanu tí ó ga jùlò yií, ijìnde Lásàrù, ni yòò fi èdidi Olòrun lé işè Rẹ̀ àti lé ète Rẹ̀ sí orìşà-mímò.” The Desire of Ages, 529.

Àmì idájó kẹrin ni agbélébùú, èyí tí ó sì jẹ̀ ikú àti àjìnde pèlú. Àkókò àwòn àmì ọ̀na m̀erin wònyí ni a şáfihàn rẹ̀ nípasè àádòrin ọdún igbèkùn Dánièlì.

Nínú itàn àwòn Millerite, àkòrí nàà ni “ilàna ojò kan fún ọdún kan,” àti pé August 11, 1840 ni imúlèmulò ilàna yèn jerí sí. Ibànújẹ̀ àkókò jẹ̀ àbájáde lílò ilàna ojò kan fún ọdún kan ní ọ̀na tí kò tó. Ikéde Àárín Òru ni ipéye ilàna ojò kan fún ọdún kan ní isopò pèlú àşotèlè ọdún egbèrún méjilélòşórún àti àşotèlè ọdún egbèrún méjilélòşórún-lé-ní-ogòrún-ún m̀arùn-ún, lèyìn nàà Idájó Ìwádíí sì bẹ̀rè nígbà tí àwòn àşotèlè ojò kan fún ọdún kan wònyen şe ní October 22, 1844. Àkòrí gbogbo àwòn àmì ọ̀na m̀erin nínú itàn àwòn Millerite ni “ilàna ojò kan fún ọdún kan.” Àkókò

àwọn àmì ọ̀nà m̀erín ẁoǹyẹn ni a ̀sojú fún nípasẹ̀ ọ̀dún à̀níní m̀eḗḗdógb̀on tí Dániẹ̀lì so.

Ní ojó ọ̀ba Dáfíḗ, kókó ọ̀ràn nàà ni “àpótí Ọ̀lọ̀run”. Nígba tí a fi agbára fún Dáfíḗ, ó sì pinnu láti mú àpótí nàà wá sí ilú Dáfíḗ.

Dáfíḗ sì n lẹ̀ síwájú, ó sì n di ẹ̀ni ílá; Olúwa Ọ̀lọ̀run àwọn ọ̀mọ-ogun sì wà pẹ̀lú rẹ̀. 2 Samueli 5:10.

Ìbànújẹ̀ àkókó ni nígbà tí Úsà ̀ṣẹ̀ nípa fifi ọ̀wọ̀ kan àpótí májẹ̀mú nàà. Àmì-ọ̀nà kẹ̀ta ni nígbà tí Dáfíḗ lóye pé Olúwa ti b̀ukún ilé Ọ̀bédí-édómù ará Gitti, níbi tí a ti pa àpótí májẹ̀mú nàà mọ̀ láti ìgbà ìṣòṣè Úsà. Nígba nàà ni Dáfíḗ lẹ̀ mú àpótí májẹ̀mú nàà padà wá fún iwólé ìṣẹ̀gun rẹ̀ sí Jerúsálẹ̀mù (kíkí kí aya rẹ̀ fi ibínú tí kò tọ̀ àti “ìbànújẹ̀” hàn nítorí iwólé Dáfíḗ). Kálukú nínú àwọn àmì-ọ̀nà m̀erín ẁoǹyí ni àpótí májẹ̀mú nàà ̀sojú fún. Àkókó àwọn àmì-ọ̀nà m̀erín ẁoǹyí ni a ̀sojú fún nípa àádórin ọ̀dún ìgbẹ̀kùn Dániẹ̀lì.

Ní ojó kọ̀kànlá, oṣù kẹ̀sàn-án, ọ̀dún 2001, a tú Islamu ti “Ègbé kẹ̀ta” sílẹ̀, léyìn nàà a sì dí i mú. Ojọ̀ kẹ̀tádínlógún, oṣù keje, ọ̀dún 2020, jẹ̀ àṣòṣèlẹ̀ tí kò ̀ṣẹ̀ nípa ipa Islamu. Íránṣẹ̀ tí n mú àwọn egungun gbígbè tí ó ti kú wá sí iyè wá láti “àwọn ẹ̀fúùfú m̀erín”, tí wọn jẹ̀ àmì Islamu, tí ó sì dúró fún ihin “Èkígbe Ọ̀ru Àárín”. Íparun orílẹ̀-èdè tí ó tẹ̀lẹ̀ ìṣòṣè orílẹ̀-èdè nínú ọ̀fin ojó Àikú ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà ni Islamu ti “Ègbé kẹ̀ta” mú wá. Àkókó àwọn àmì-ọ̀nà m̀erín ẁoǹyí ni a ̀sojú rẹ̀ nípasẹ̀ àkókó ìgbẹ̀kùn ọ̀dún m̀eḗḗdógún Dániẹ̀lì.

Ìṣìṣẹ̀ àkókó àngẹ̀lì dúró fún ìṣìṣẹ̀ àngẹ̀lì kẹ̀ta, àti ihinrere Ẹ̀kún Ọ̀ru Lárín nínú itàn àwọn ọ̀mọ-ẹ̀yìn Miller jẹ̀ itúnṣè sí àṣòṣèlẹ̀ tí ó kùnà, ẹ̀yí tí ó mú idààmú àkókó wá.

“Àwọn tí irètí wọn ti ṣubú rí nínú Ìwé Mímọ̀ pé wọn wà nínú àkókó idádúró nàà, àti pé wọn gbòḗ fi sùúrù dúró de imúṣè iran nàà. Ẹ̀rí kan nàà tí ó mú kí wọn retí Olúwa wọn ní ọ̀dún 1843, ni ó mú kí wọn tún retí Rẹ̀ ní ọ̀dún 1844.” Early Writings, 247.

Ẹ̀rí kan nàà tí ó jẹ̀ ti ikolù ti Ìsílámù sí Nashville, ni ẹ̀rí ti ikolù sí Nashville tí yòò ṣẹ̀lẹ̀ gégé bí idáhùn sí fifi ijosin ojó Àikú múlẹ̀. Àwọn ikowé Ẹ̀mí Àṣòṣèlẹ̀ kí í ṣàìṣè rará. Àṣòṣèlẹ̀ nípa ikolù sí Nashville ni a ti gbé kalẹ̀ nínú àwọn ikowé Ẹ̀mí Àṣòṣèlẹ̀. Àṣòṣèlẹ̀ Nashville yòò ̀ṣẹ̀ ní kíkún, ṣ̀gb̀on àṣòṣèlẹ̀ ikolù sí Nashville yòò dá lóri àtúnṣè àṣòṣèlẹ̀ tí ó ti kókó ṣàìṣè tẹ̀lẹ̀, gégé bí ó ti rí nínú itàn àwọn Millerite. A n mú un ̀ṣẹ̀ ní àmì ọ̀nà kẹ̀rin, ẹ̀yí tí í ̀ṣẹ̀ àmì ọ̀nà tí ó dúró fún “idájó”.

Jésù máa n fi ibèrè ṣàpèjúwe ọ̀pin nígbà gbogbo, àti àmì ọ̀nà àkókó ti September 11, 2001, jẹ̀ ikolù kan láti ọ̀wọ̀ Islam, nítorí nàà ní idájó ọ̀fin Ojọ̀-ìsinmi, ikolù Islam kan yòò wá sí orí Nashville. Ó ̀ṣeḗ ̀ṣe gan-an kí ó tún ní àwọn ibi àfojúsùn miiran pẹ̀lú, ṣ̀gb̀on iranṣẹ̀ Ẹ̀kún Ọ̀ru, ni iranṣẹ̀ tí ó jẹ̀ àtúnṣè sí iranṣẹ̀ tí ó mú idààmú àkókó wá. Èṣè ifiyàjẹ̀ àkókó yẹn ni èṣè fifi èròjà àkókó kún àṣòṣèlẹ̀ nàà ló fa, kí í ̀ṣẹ̀ nípasẹ̀ àwọn ọ̀rọ̀ Ellen White.

Ó ̀ṣe pàtàkì láti mọ̀ pé àwọn àmì-ọ̀nà m̀erín tí wọn bèrè ní “ifunni ní agbára” iranṣẹ̀ àkókó nàà (ẹ̀yí tí nínú Dániẹ̀lì ṣẹ̀lẹ̀ ní ibèrè ọ̀dún àádórin àpẹ̀rẹ̀ nàà), ni a máa n darí nípasẹ̀ kókó-ọ̀rọ̀ kan nàà ní gbogbo ìgbà. Bí o bá ti gba September 11, 2001 gégé bí imúṣè àṣòṣèlẹ̀, ní ti àṣòṣèlẹ̀ o ti jẹ̀ “iwé ikokó nàà”. Diẹ̀ gan-an nínú àwọn èniyàn ló jẹ̀ ọ̀títọ̀ yẹn ní tòótọ̀, ṣ̀gb̀on àwọn kan wà, gégé bí a ti ṣàfihàn nípasẹ̀ Dániẹ̀lì, tí wọn pinnu nínú ọ̀kàn wọn pé wọn kí yòò jẹ̀ kí ọ̀nà Bábílónì bà wọn jẹ̀.

Síbè, àwọn kan wà tí wọn jéwó pé wọn gbàgbó pé September 11, 2001 jé ìmúṣe àṣotélẹ̀, ṣùgbón tí wọn n jiyàn pé kì í ṣe Islam, bí kò ṣe idílé Bush, tàbí àwọn globalists, tàbí àwọn Jesuits, tàbí CIA tàbí àkójopò kan nínú àwọn eni àfojúsùn tí a máa n lò lópò ìgbà láàárín àwọn onímò iditẹ̀ ti òde-òní. Gégé bí Alfa àti Omega, Jésù n fi òpin hàn pèlú ibèrè, nítorí náà bí a bá ṣiṣe nípa ohun tí a sojú rẹ̀ ní ti àṣotélẹ̀ ní September 11, 2001, a n pa agbára wa run láti pín Ọ̀rọ̀ àṣotélẹ̀ ti “òtító” ní ọ̀nà títo.

“Ìfúnnilágbára” ihinrere àkókó nínú itàn àwọn Millerite ni Ìslámù ti Ègbé kejì, àti pé ifúnnilágbára yẹn jé àpẹ̀rẹ̀ àṣotélẹ̀ ti ifúnnilágbára ní September 11, 2001, tí Ìslámù ti Ègbé kẹta mú ṣe.

Ìsílámù ní àmì ọ̀nà àkókó, n dá Ìsílámù ní àmì ọ̀nà ikẹyìn mò. Àmì ọ̀nà ikẹyìn dúró fún idájó, a sì n dá Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà léjọ ní òfin Ojọ Àìkú. Ọ̀un ni ihinrere kejì ti Èsíkíèlì nínú orí kẹ̀tálélógójì, èyí tí n mú àwọn òkú wá sí iyè, ihinrere náà sì ni ihinrere àmì ọ̀nà kẹta, èyí tí í ṣe Igbe Ọ̀gànjọ̀ Ọ̀ru. Ọ̀un ni ihinrere ididi, gégé bí a ti ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ iwolẹ̀ iṣẹgun Kristi lóri “kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀”, àmì Ìsílámù. Ihinrere ididi Igbe Ọ̀gànjọ̀ Ọ̀ru ni Ìsílámù gbé.

È sọ fún omọ̀binrin Sioni pé, Kiyèsì i, Ọ̀ba rẹ̀ n bọ̀ wá sódò rẹ̀, pèlẹ̀, ó sì jókòó lóri kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀, àti lóri omọ̀ kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀, omọ̀ ti kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀. Mátíù 21:5.

Ìṣotélẹ̀ kejì Ezekielì wá láti inú “ẹ̀fúùfú mẹ́rin,” èyí tí ó sì tún jé ààmì Ìsílámù. Ó ṣe pàtàkì gidigidi kí a ṣe kedere nípa òtító yí, nítorí iránsẹ̀ tí í ṣe Èkún Ọ̀gànjọ̀ ni iránsẹ̀ tí n dá Ìsílámù ti Ègbé Kẹta mò gégé bí agbára tí ó mú idájó wá sórí Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà ní òfin Ojọ̀-Àìkú, tí ó sì n mú iparun orílẹ̀-èdè náà wá léyìn àṣe náà.

Àwọn Ìpè Méje inú Ìfihàn ni idájó Ọ̀lórùn lóri fifipá mú ijòsìn ojọ̀ Àìkú kalẹ̀ nípasẹ̀ Romu abòrìṣà àti Romu pòòpù.

1. Àwọn Kàkàkí mẹ́rin àkókó ni a mú wá lóri Romu aláimò léyìn tí Constantine fi òfin ojọ̀ Àìkú àkókó múlẹ̀ ní oḍún 321.
2. Ìpè Karùn-ún àti Kẹfà (tí wọn sì tún jé Ègbé Kìn-ín-ní àti Kejì ti Ìslámù), ni wọn jé idájó Ọ̀lórùn sí Róòmù pòòpù nítorí òfin ojọ̀ Àìkú ti pòòpù tí a fi lélẹ̀ ní Ìgbimò Orleans, ní oḍún 538.
3. Ìpè Keje (èyí tí í ṣe Ìbànújẹ kẹta ti Ìsílámù), ni idájó tí a mú wá sórí Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà nígbà tí yòò fi mú ijòsìn Ojọ̀ Àìkú lòfin ní ojọ̀ iwájú tí ó sún mólẹ̀.

Ìsílámù iyọnu kẹta dúró fún àmì ọ̀nà àkókó ti September 11, 2001. Àṣotélẹ̀ tí ó kùnà nípa ikólù Ìsílámù sí Nashville ní July 18, 2020 dúró fún idààmú àkókó, àmì ọ̀nà kejì. Ihinrere “ẹ̀fúùfú mẹ́rin” ti Ìsílámù, gégé bí a ti ṣàfihàn rẹ̀ nínú àṣotélẹ̀ kejì Hesekieli ní orí kẹ̀tálélógbòn, dúró fún Èkún Ọ̀ru, àmì ọ̀nà kẹta, léyìn náà sì ni àmì ọ̀nà kẹrin, èyíni ni ìmúṣe àṣotélẹ̀ tí ó kùnà ti July 18, 2020 ní òfin Ojọ̀-Àìkú. Àwọn wònyí ni àwọn àmì ọ̀nà àṣotélẹ̀ mẹ́rin tí ó ṣelẹ̀ nínú itàn àṣotélẹ̀ ti oḡórùn-ún mẹ́rinlélógójì egbèrún, gégé bí a ti ṣàfihàn rẹ̀ nípasẹ̀ àádòrin oḍún igbèkùn Danieli.

Ìmònà-iyé irántí ti ọ̀rọ̀ Èkún Áárín Ọ̀ru jé èròjà àkókó nínú “àṣírí” tí a ṣipayá nípa àpẹ̀rẹ̀ fún Dánièlì, nígbà tí ó gbádúrà láti lóye alá-órán Nebukadinésàrí. Àdúrà rẹ̀ jé àmì-ọ̀nà tí ó wá ní òpin ojọ̀ mẹta àtààbò ikú fún àwọn eḗrìí méjì ti Ìfihàn orí kọkànlá. Àdúrà Dánièlì ti Lefitiku mẹ́rindínlógbòn, gégé bí a ti kọ ọ̀ sílẹ̀ nínú orí kẹ̀sàn-án, wá ní oḍún kìn-ín-ní ti Dáriusi. Èyí fi

àwọn àdúrà rẹ sí àwọn ibi iyípadà.

Ibi iyípadà nínú itàn àwọn Míléraítì ní ọdún 1856, nígbà tí ìsìsẹ̀ Míléraítì yípadà láti Filadelfia sí Laodíkea gégé bí James àti Ellen White ti sọ. Ní ọdún kan náà, “imólẹ̀ tuntun” lórí “àwọn igbà méje” dé nínú àwọn àpilẹ̀kọ Hiram Edson nínú Review and Herald, sùgbọ̀n ní 1863 (“àwọn igbà méje” lẹ́yìn náà), a kọ “àwọn igbà méje” náà sílẹ̀ pátápátá. Dániẹ̀lì gbà “àdúrà” náà tí a mọ̀ sí “ògùn” fún “itúká” àwọn “igbà méje” ní ibi iyípadà láàárín ijọba àkọkọ̀ àti èkejì nínú àsọtẹ̀lẹ̀ Bíbẹ̀lì.

Mẹ̀ta àtààbò jẹ̀ àmì fún egbèrún méjilélógòrín ọdún ọgọ́ta, èyí tí ó sì tún jẹ̀ àmì ti “àkókò méje.” Ní ojú Kejidínlógún, oṣù Keje, ọdún 2020, ìsìsẹ̀ Laodikia ti Future for America fi ìṣòtẹ̀ hàn sí àṣẹ̀ Ọlórún pé kí a má tún dá iránṣẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ kan mọ̀ sórí àkókò mọ̀. Nígbà náà ni a “pa” ìsìsẹ̀ náà, a sì “tú ká” a sí ojú pópó Ìfihàn mọ̀kànlá, èyí tí ó gba àárín àfonífojì Egesekieli ti àwọn egungun gbígbe tí ó kú. Ní ọ̀pín àkókò “títúká” náà, èyí tí ó tún jẹ̀ “àkókò idádúró” nínú òwe àwọn wúndiá mēwáá, a n pè wọn nísinsin yìi jáde kúrò nínú ibojì wọn nípasẹ̀ “ohùn ẹnì tí n kẹ̀” láti inú “aginjù” ti ojú “mẹ̀ta àtààbò” náà.

Gégé bí àwọn ọmọ egbé Míllérìtì ṣe mọ̀ níkeyìn pé nígbà náà ni wọn wà nínú “àkókò idádúró” ti Mátíù orí kẹ̀èdógún, àti Háabákúkù orí kejì, bẹ̀ẹ̀ pẹ̀lú, ó yẹ kí “àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjì tí ó kú” mọ̀ ibi tí wọn wà, nígbà tí “ohùn ní aginjù” bá kẹ̀ sókè. Wọn gbọ̀dọ̀ mọ̀ pé “a ti tú wọn ká.” Ìmòye yẹn jẹ̀ ipè sí “àdúrà”, sùgbọ̀n kí i ṣe àdúrà lásán, ó jẹ̀ ipè sí àdúrà Dániẹ̀lì ti Léftíkù mērindínlógbọ̀n. Láisí àdúrà pátó yẹn, ijídíí kò sí. Ijídíí náà ni ó samisi ibi iyípadà láti Laodísiá sí Filadelfiá, ó sì mú ifarahàn àsọtẹ̀lẹ̀ ti èkejọ̀ tí i ṣe ti àwọn méje wá, gégé bí a ti fi í múlẹ̀ nípa ère Nebukadinésàrí nínú Dániẹ̀lì orí kejì.

Nígbà tí àdúrà irònúpiwàdà àti ijéwọ̀ èṣẹ̀ yẹn bá ṣe, ilé rí náà ni pé Ọlórún yòò rántí májẹmú Rẹ̀, yòò sì kó àwọn èniyàn Rẹ̀ tí a tú ká jọ. Àsọtẹ̀lẹ̀ àkókọ̀ ti Esekieli kó àwọn egungun náà jọ, lẹ́yìn náà àsọtẹ̀lẹ̀ rẹ̀ nípa “ẹ̀fúùfù mērin” yí àwọn “Filadelfiani” tuntun tí a bí padà sí ọmọ-ogun alágbára kan... ọmọ-ogun alágbára kan tí, gégé bí Ìfihàn mọ̀kànlá ti sọ, a sì tún máa “gbé sókè lọ sí ọrun” pẹ̀lú “ikùùkuu àwọn ángẹ̀lì”. Nígbà náà ni wọn jẹ̀ “àsiá” Olúwa.

“Aṣírì” Dániẹ̀lì méjì, gégé bí Kinniún ẹ̀yà Júdá ti n sọ i payá nísinsin yìi, fi ìṣẹ̀lẹ̀ “èkejọ̀ nínú àwọn méje” múlẹ̀...àti pé gbogbo èròjà àsọtẹ̀lẹ̀ mīràn nínú Dániẹ̀lì méjì bá itẹ̀lẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ ti àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjì ti Ìfihàn mọ̀kànlá mu. Àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjì ti orí kọ̀kànlá Ìfihàn ni a “gbé sókè gégé bí àsiá” ní “wákàtí” kan náà tí ọ̀fín ojú Àikú ṣẹ̀lẹ̀, nítorí a gbé wọn sókè ní “ìmitìtì ilẹ̀ nílá” ti orí kọ̀kànlá Ìfihàn. “Ìmitìtì ilẹ̀ nílá” náà run idámewáá ilú náà, àti pé Orilẹ̀-èdè Amérikà ni ọ̀ba àkókọ̀ nínú “ọ̀ba mēwáá” náà, gégé bí Faranse náà ti rí, nígbà tí “ìmitìtì ilẹ̀” Ìyíká Faranse pa Faranse run gégé bí ìmúṣẹ̀ Ìfihàn orí kọ̀kànlá.

Ìmúṣẹ̀ pípé ti ìṣẹ̀lẹ̀ ìṣẹ̀lẹ̀-ilẹ̀ náà ni a ṣe lórí ẹ̀ranko “ayé” náà, àti ọ̀fín ojú Àikú nínú ijọba ẹ̀ranko ayé náà n mú igbọ̀rìngbọ̀n wá. Ìmúṣẹ̀ pípé ti “ìṣẹ̀lẹ̀-ilẹ̀” Ìfihàn orí kọ̀kànlá ni ọ̀fín ojú Àikú nígbà tí a “gbọ̀n” ẹ̀ranko “ayé” náà, tí ipẹ̀yindá orilẹ̀-èdè sì tẹ̀lẹ̀ e pẹ̀lú iparun orilẹ̀-èdè. Ní wákàtí náà, a “gbé” àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjèjèjì náà “sókè gégé bí àsiá”. Wọn “gòkè lọ sí ọrun nínú àwosánmá”, gégé bí Kristi ti gòkè lọ sí ọrun fún igbà ikeyin. Àwọn ọ̀rọ̀ Rẹ̀ ikeyin sí àwọn ọmọ-ẹ̀yìn náà, tí wọn jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ àwọn èniyàn Ọlórún ní ojú ikeyin, tí àwọn náà pẹ̀lú yòò jẹ̀ ẹnì tí a ó gbé sókè sí ọrun gégé bí

àsiá, ni a kọ sílẹ̀ nínú iwé Ìṣe àwọn Àpósítélì.

Ó sì wí fún wọn pé, Kí í ṣe ti yín láti mọ̀ àkókò tàbí igbà, èyí tí Baba ti fi sí agbára tirẹ̀. Sùgbón èyin yóò gba agbára, lẹyin tí Èmí Mímó bá ti bà lé yín: ẹ̀ ó sì jẹ̀ ẹlẹ́rìí mi ní Jerusalemu, àti ní gbogbo Judia, àti ní Samaria, àti títi dé apá ikeyin ayé. Nígbà tí ó sì ti sọ̀ nńkan wònyí, bí wọn tí n wò ó, a gbé e sókè; ikùùkuu sì gbà á kúrò ní ojú wọn. Ìṣe àwọn Aposteli 1:7–9.

Àwọn tí yóò jẹ̀ “àsiá” gbódò yà kúrò nínú lílo “àkókò àti àkókò tí a yàn”, bí wọn bá fẹ̀ gba agbára Èmí Mímó láti ṣe iṣe “àsiá” náà.

“Àṣírí” tí a fi hàn fún Dániẹ̀lì ní orí kejì, ni aṣírí Ìfihàn Jèsù Kristi tí a tú idì rẹ̀ sílẹ̀ ní kété sáájú kí àkókò idánwò parí. “Àṣírí” náà ní “itàn ikòkò” tí “Àrá Méje” nínú. A kọ itàn náà lé orí ọ̀rọ̀ Héberù tí a dá sílẹ̀ nípa mímú lẹ̀tà àkókò, ẹ̀kẹ̀tálá, àti ikeyin ti alifábẹ̀tì Héberù jọ. Nígbà tí a bá mú àwọn lẹ̀tà wònyí jọ, wọn di ọ̀rọ̀ Héberù náà, “òtító.” Jèsù ni “òtító,” ẹ̀ni tí ó sì tún jẹ̀ Àkókò àti Ikeyin. Àwọn lẹ̀tà méta wònyí dúró fún ètò gbogbo igbésẹ̀ àtúnṣe ílá, nítorí wọn dúró fún àngẹ̀lì àkókò, ẹ̀kẹ̀jì àti ẹ̀kẹ̀ta. Wọn dúró fún ilàna iwènùmọ̀ ọ̀lọ̀pẹ̀ méta tí Dániẹ̀lì sàfihàn ní orí kejìlá gégé bí “a sọ̀ di mímó, a ṣe di funfun, a sì dán wò.” Ilàna idánwò àti iwènùmọ̀ ọ̀lọ̀pẹ̀ méta yí ni Future for America ti n gbé kalẹ̀ fún ju ogún ọ̀dún lọ, sùgbón ní bá yí a ti dá a mọ̀ pé ó n sọ̀jú “itàn ikòkò” kan nínú àwọn ilà àtúnṣe mímó. “Itàn ikòkò” náà ni imúṣe pípé ti “Àrá Méje” tí a di mọ̀ títi di isinsin yí, ní kété sáájú iparí àkókò idánwò.

Ó ti pé ni a ti mọ̀ pé Àrá Méje n sàpẹ̀rẹ̀ “àláyé iṣẹ̀lẹ̀ tí ó ṣẹ̀lẹ̀ lábẹ̀ ihinrere àngẹ̀lì àkókò àti ti kejì,” àti pé wọn tún n sàpẹ̀rẹ̀ “àwọn iṣẹ̀lẹ̀ ojú iwájú tí a ó fihàn ní àtòpò wọn.” Ní bá yí, nípasẹ̀ Ìfihàn “òtító,” a ti fi hàn pé àwọn àmì-òna méta ikeyin ti ilà àtúnṣe kan ni “itàn tí a fi pamó” ti Àrá Méje. Àwọn àmì-òna wònyí bèrẹ̀ pẹ̀lú ibànújẹ̀ “àkókò” wọn sì parí pẹ̀lú ibànújẹ̀ “ikeyin.” Àmì-òna àárín ni Èkún Ọ̀gànjọ̀-Ọ̀ru. Ibànújẹ̀ àkókò n samisi ibèrẹ̀ “àkókò idádúró,” èyí tí ó parí ní Èkún Ọ̀gànjọ̀-Ọ̀ru. Ihinrere Èkún Ọ̀gànjọ̀-Ọ̀ru parí ní “idájó” níbi tí a ti samisi ibànújẹ̀ ikeyin.

Ibànújẹ̀ àkókò nínú orí kejì iwé Dániẹ̀lì ni imọ̀ Dániẹ̀lì pé a ti fi í sí abẹ̀ “àṣe ikú”. Lẹyin náà, ó bèèrẹ̀ “àkókò”, nípa bèẹ̀ sì ni ó samisi ibèrẹ̀ “àkókò idádúró”. Èyí sì yorí sí òye rẹ̀ nípa “àṣírí” náà, èyí tí í ṣe ihinrere Igbe Àárín Ọ̀ru, èyí tí a sì fi hàn fún Nebukadinésàrí kí ó lè “ṣe idájó” ihinrere Dániẹ̀lì.

“Idájó” Nebukadinésàrí lóri àlá náà àti itumọ̀ tí Dániẹ̀lì gbé kalẹ̀ sàmi sí ẹ̀kẹ̀ta nínú àwọn àmì ọ̀na méta tí n sọ̀jú “itàn ikòkò” ti Àrá Méje. Idájó náà ni a tún gbé sókè nínú orí kẹ̀ta iwé Dániẹ̀lì, èyí tí ó sọ̀jú ilàna náà tí a fi n ṣiṣẹ̀ lónà mímúlẹ̀ nínú àwọn iwé Dániẹ̀lì àti Ìfihàn, ilàna náà sì ni “tún un sọ̀, kí o sì mú un gbòòrò sí í”.

A ó ṣe àgbéyẹ̀wò orí kẹ̀ta nínú àpilẹ̀kọ̀ tí ó kàn, sùgbón ó yẹ̀ kí a fi hàn níbi pé idájó àmì ọ̀na kẹ̀ta nínú orí kẹ̀ta n tọ̀ka sí ibànújẹ̀ ikeyin, èyí tí àkókò ibànújẹ̀ jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ rẹ̀. “Itàn ikòkò” ti ààrá méje náà n fi àmì ọ̀na méta hàn, ó sì bèrẹ̀ pẹ̀lú ibànújẹ̀, ó sì parí pẹ̀lú ibànújẹ̀. Nínú Danieli orí kejì, ibànújẹ̀ àkókò ní ibàṣepọ̀ pẹ̀lú “àṣe ikú” láti ọ̀dò Nebukadnessari, àti nínú orí kẹ̀ta, ibànújẹ̀ ikeyin náà ní ibàṣepọ̀ pẹ̀lú “àṣe ikú” mիրան láti ọ̀dò Nebukadnessari.

“Itàn aṣírí” ti “àwọn ẹ̀lẹ́rìí méjì”, tí wọn dúró fún iṣiṣẹ̀ Future for America, n sàpẹ̀rẹ̀ idààmú ti July 18, 2020. Nígbà náà ni “àkókò idádúró” bèrẹ̀ gégé bí “ojó méta àtààbò” ṣe sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú Ìfihàn

orí kẹwàá. Ìjì àti àjínḡde àwọn tí a “pa ní àwọn òpópónà” nípasẹ̀ ẹranko tí ó gòkè wá láti inú “ibú àinísàlẹ̀” ní a şàlàyé ní pàtó nínú Ọrò àsoṭẹ̀lẹ̀ Ọlórún; şùgbón ní ìpele tí ó rọ̀rùn, nígbà tí àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjì bá jí, wọn lóye “àşírí” tí a şàpẹ̀ẹ̀rẹ̀ nínú Daniel orí keji.

“àşírí” náà ni ihìnrere Igbe Àárín Ọ̀ru, èyí tí wọn sì n kẹ́de tíí dé Danieli orí kẹta, nígbà tí òfin Ojó Àikú tí n bọ̀ láipẹ̀ dé, tí ìbànújẹ̀ ikẹyìn sì şẹ̀lẹ̀. Ìbànújẹ̀ àkókó ni àwọn tí a şojú wọn gégẹ̀ bí “Danieli” ní ìrírí rẹ̀ ní July 18, 2020. Ìbànújẹ̀ ikẹyìn ni olórí àwọn “ọ̀ba mẹ̀wàá” náà, èyí tí í şe United States, ní ìrírí rẹ̀, bí ipẹ̀yà-orílẹ̀-èdè kúrò ní òtítító şe n mú iparun orílẹ̀-èdè wá láti ọ̀dọ̀ Islam.

A ó parí àkótán àti iparí orí keji iwé Dáníẹ̀lì nínú àpilẹ̀kọ̀ tí ó kàn.

“Satani ti mú ayé ní igbèkùn. Ó ti gbé sábaàti òrişà kan kalẹ̀, ní ìrira bí ẹni pé ó fi pàtàkì nílá fún un. Ó ti jí ibòwò ayé Kristeni kúrò lódò Sábaàti Olúwa, ó sì yí i sí sábaàti òrişà yí. Ayé n terí ba fún àşà ibílẹ̀ kan, òfin tí ènìyàn dá. Gégẹ̀ bí Nebukadinésàri ti gbé ère wúra rẹ̀ kalẹ̀ ní pẹ̀tẹ̀lẹ̀ Dura, tí ó sì fi ara rẹ̀ ga, bẹ̀ẹ̀ ni Satani n gbé ara rẹ̀ ga nínú sábaàti èké yí, èyí tí ó ti jí aşọ̀ ọ̀lá ọ̀run fún un.” Review and Herald, March 8, 1898.